

Обласна олімпіада юних філологів
з української мови і літератури
12 січня 2019 року

Українська мова

8 клас

1. Прочитайте речення. Зробіть його синтаксичний аналіз (охарактеризуйте речення, підкресліть члени речення, охарактеризуйте їх, визначте порядок слів та логічний наголос, поясніть розділові знаки).

Широко, на кілька верстов, розметнувся сивий Дніпро, спокійно плинучи під сонцем до моря (О. Гончар).

2. Відредагуйте.

Дякуючи друзям, я виконав завдання _____

Треба цінувати кожну миттєвість життя _____

Хворіти грипом _____

Прийняти участь у міроприємстві _____

4 бали

3. Прочитайте фразеологізми. Поясніть їх значення та з'ясуйте походження.

Латати дірки – _____

Влада темряви – _____

Пальма першості – _____

Рука руку миє – _____

Під гострим кутом – _____

5 балів

Усього – 18 балів

Українська література
8 клас

I. Напишіть есе за поетичними рядками Лесі Українки.

По білих снах рожеві гадки
Легенькі гаптували мережки,
І мрії ткались золото-блакитні,
Спокійні, тихі, не такі, як літні...

12 балів

II. Складіть 5 запитань для літературної вікторини за матеріалами художніх творів, вивчених вами у 8 класі.

---

5 балів

III. Виконайте ідейно-художній аналіз ліричного твору Леоніда Горлача.

Дощ

І дощ пішов з-під грому:
удар, іще – удар!
На пагорбі старому
Летять розп'яття хмар.

Відродження природи!
Ти дощ?
Чи грім?
Чи блиск?..

Удар, удар! І знову
блакитна яснота,
і птахів перемову
волога мла сота́.

Чи ця мовчанка гожа,
умита для добра,
як думка перехожа,
що в слові не вмира?..

Підхмарні небосходи
цвітуть, як **тамарикс**.¹

Цвіте доквіл природа,
цвіту і я при тім.
А десь – аж десь – спогорда
басить промоклий грім.

---

¹ **ТАМАРИКС**, у, чол. (Tamarix, L.). Південна кущова рослина з дрібними лускоподібними листочками й дрібними, зібраними в мітелку квітками; росте на піщаних і засолених ґрунтах.

IV. Розгляньте картину А. Васнецова «Зимовий сон». З яким твором В. Підпалого ви асоціюєте це полотно? Які художні образи об'єднують ці два твори різних видів мистецтв?

Обласна олімпіада юних філологів
з української мови і літератури
12 січня 2019 року

Українська мова

9 клас

1. Прочитайте речення. Зробіть його повний синтаксичний аналіз.

В одну мить розсунувся простір і стали ближчі зорі (Ю. Мушкетик).

2. Відредагуйте.

Поїзд слідує по маршруту _____

Видаляти апендицит _____

Досягнення в області спорту _____

Ключ знаходиться у вахтера _____

4 бали

3. Прочитайте фразеологізми. Поясніть їх значення та з'ясуйте походження.

Крутитися на слизькому – _____

Через поріг не перелазити – _____

Перекувати мечі на орала – _____

Штукатурка зі стелі сиплеться – _____

Знати з миски та в рот – _____

5 балів

Усього – 18 балів

IV. Розгляньте картину В. Васильківського «Козак у степу. Тривожні знаки».

Ілюстрацією до якого вивченого вами літературного твору може слугувати це полотно? Свою думку аргументуйте.

10 балів

Усього – 39 балів

Українська література
10 клас

I. Напишіть есе за мотивами вірша Ганни Арсенич-Баран «Я – не художник».

Я — не художник. Ой, як жаль.
Я малювала б мрійну осінь,
І перші заморозки босі,
І втому лісу, і печаль.
Я — не художник. Ой, як жаль.

Я — не художник. Ой, як жаль.
Я малювала б гори сонні,
Й kota, що мріє на осонні,
Й снігів старих ліниву шаль.
Я — не художник. Ой, як жаль.

12 балів

II. Упізнайте письменника за наведеними відомостями.

1. Перші його твори – вірш «Україні» та оповідання «Лихий попутав». У своєму романі він яскраво передав шлях головного літературного героя від правдошукацтва до розбійництва.

---

2. Український письменник, поет, фольклорист, етнограф, перекладач, літературний критик, редактор, видавець, культурно-історичний діяч, мовознавець, фундатор української орфографії. Є автором першого в українській літературі історичного роману. Юрій Шерех так охарактеризував митця: «Обдарована особа, неповторна і трагічна, навіть трагікомічна, народник без народу, елітист без еліти, літератор без літератури, політик без політичного діяння».

---

3. Він є представником славетного роду театральних діячів. Сюжет та ідею одного із творів цього письменника можна порівняти із п'єсою Ж.-Б. Мольєра «Міщанин-шляхтич».

---

3 бали

IV. Розгляньте ілюстрацію Андрія Чебикіна до збірки Івана Франка «Зів'яле листя». Які ознаки стилю письменника передає ця робота художника? Свою відповідь аргументуйте.

Усього – 37 балів

10 балів

---

12 балів

2. Відредагуйте.

Проблема заключається в тому... _____.

На даному питанні я зупинюся нижче. _____.

Сьогодні ми обговоримо наступні питання. _____.

Цей факт говорить про те, що... _____.

4 бали

3. Прочитайте фразеологізми. Поясніть їх значення та з'ясуйте походження.

Аж ребра знати – _____.

Через дорогу навприсядки – _____.

Сізіфова праця – _____.

Прибитий на цвіту – _____.

Ставати сторчака (цапа) – _____.

5 балів

4. Поясніть значення поданих слів.

Калитка – _____.

Криси – _____.

Ось – _____.

Рибалка – _____.

Шар – _____.

Охота – _____.

6 балів

Усього – 27 балів

Українська література
11 клас

**I. Прочитайте п'ятивірш чернігівської поетеси Ганни Арсенич-Баран.
Поділіться своїми думками від прочитаного у формі есе.**

*Тисячі філософів,
десятки релігій
не навчили людину
любити ближнього.
Вона собі найближча.*

12 балів

II. Упізнайте письменника за поданими відомостями.

1. «Ніби щойно прокинувшись, він... відкрив очі на світ і основне начало всесвіту побачив у ритмічному русі, гармонійному звукові, музиці. Цей ритм всесвіту і є «Сонячними кларнетами» (О. Білецький).

---

2. Цей письменник є представником групи українських митців-модерністів, що керувалася таким кредо: «На теми, що нові, античний вірш складаймо». У 1918 році митець написав: «Кленусь тобі, веселий світе, / Кленусь тобі, моє дитя. / Що буду жити, поки жити / Мені дозволить дух життя!»

---

3. Його вважають авангардистом-експериментатором початку ХХ століття. Керувався принципом: «Ліквідація мистецтва є наше мистецтво». У 1924 році заснував угруповання «Нова генерація».

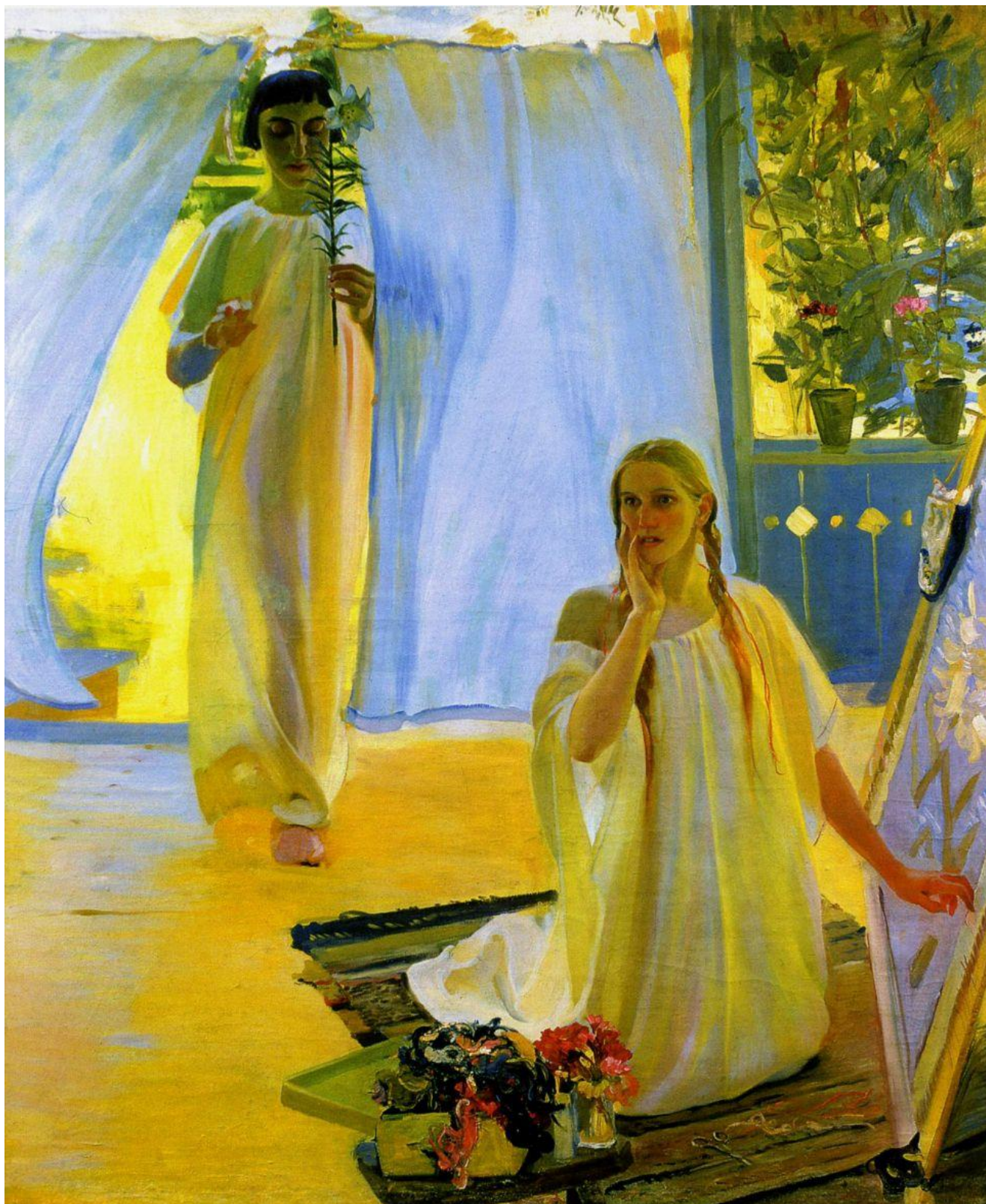
---

3 бали

IV. Розгляньте картину Олександра Мурашка «Благовіщення». За наявними художніми ознаками визначте, до якої мистецької течії належить це полотно. Свою відповідь аргументуйте. Назвіть твори української літератури, які належать до цієї течії.

Усього – 37 балів

10 балів